

50/1

K.br. 48/2000

U IME NARODA

Okružni sud u Prizrenu, u vecu sastavljenom od medjunarodnog sudije Daniela Gruia kao predsednika veka, sudije Merimana Vehapija i medjunarodnog sudije Dr Inga Rischa, kao clanova sudskog veka, sa zapisnicarem Aferditom Bucaj, u krivicnom predmetu protiv optuzenog Save Matica, iz Orahovca, koji je optuzen za ratni zlocin protiv civilnog stanovnistva iz cl. 142 KZJ koji se primenjuje po ukazu UNMIK-a, po optuznici Okrurnog javnog tuzioca Kt.br. 310/99 od 11.09.2000. godine, po odrzanom glavnom pretresu dana 22.01.2001., 23.01.2001., 24.01.2001., 25.01.2001.godine, kome su prisustvovali optuzeni i njegovi branioci Stoja Djuricic, Ljubomir Pantovic i Miro Delevic, te javni tuzilac Skender Morina i u prisustvu svih stranaka, dana 29.01.2001. godine doneo je i javno objavio:

PRESUDU

Optuzeni Sava Matic, rođen 25. januara 1963.godine u Orahovcu gde i živi, od oca [redacted] i majke [redacted] rođene [redacted], Srbin, državljanin Jugoslavije, po zanimanju portir, neozdržen, završena osnovna škola, srednjeg imovinskog stanja, dosada neosudjivan, niti se protiv njega vodi krivicni postupak za koje drugo krivicno delo, bio u pritvoru od 27. decembra 1999. godine,

KRIV JE

Sto je dana 23. aprila 1999. godine u vinogradu na podrucju Orahovca izvršio krivicno delo lakse telesne povrede iz cl. 39. st. 2. Krivicnog zakona Kosova koji se primenjuje po ukazu UNMIK-a, protiv ostecenog Ali [redacted] i Ali [redacted], tako sto je koristio svoje oruzje. Pa ga na osnovu cl. 59 KZK, koji se primenjuje po ukazu UNMIK-a, sudsko vece ovog suda

OSUDJUJE

Na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dve) godine. Vreme koje je optuzeni proveo u pritvoru od 27. decembra 1999. godine uracunati ce se u izrecenu kaznu.

Obrazloženje

Okružni javni tužilac u Prizrenu podneo je optužnicu Kt. br. 310/99 od 11.09.2000. godine protiv optuženog Save Matica iz Orahovca zbog krivičnog dela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. st. 1. KZJ koji se primenjuje po ukazu UNMIK-a.

U svojoj optužnici, okružni javni tužilac je objasnio da: tokom oružanog sukoba u julu mesecu u Orahovcu i tokom rata na Kosovu u periodu od 23. marta 1999. godine do 12. juna 1999. godine, na teritoriji opštine Orahovac i to u selima Velika Krusa i Donji Potocan, optuženi je sprovodio naredbe da se prema nezasticeenom civilnom stanovništvu vrše napadi, uzrokovao patnju, necovečna postupanja, primenjivao mere zastrasivanja, mucenja, kidnapovanja, protivzakonita zatvaranja i protivzakonito odvođenje stanovništva u kampove na prinudni rad, protivzakonito uništavanje i prisvajanje u velikim razmerama imovine koje nije opravdano vojnim potrebama, palenje kuća i pljačkanje pokretne imovine albanskog stanovništva, te je time optuženi prekršio pravila međunarodnog prava. Kao član paramilitarnih snaga u Orahovcu sprovodio je naredbe izdane od drugih za izvršenje gore pomenutih zločina, obučen u kamuflaznu policijsku uniformu, naoružan automatskom puškom, učestvovao je u likvidaciji 42 stanovnika sela Velika Krusa dana 26. marta 1999. godine, kada su isti sretljani, učestvovao je u tuci, maltretiranju i pljačkanju stanovnika sela Donji Potocan i to: I. [redacted] me. C. [redacted] S. [redacted] I. [redacted] a H. [redacted] H. [redacted] A. [redacted], I. Z. [redacted] i S. [redacted] Z. [redacted], svi iz sela Donji Potocan opština Orahovac, čime je izvršio krivično delo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. st.1. KZJ koji se primenjuje po ukazu UNMIK-a.

Tokom glavnog pretresa okružni javni tužilac ostao je pri svojoj optužnici i predložio je da se optuženi proglasi krivim i kazni u skladu sa zakonom. Na osnovu dokaza izvedenih na glavnom pretresu kao i na osnovu ocene istih, te na osnovu ocene odbrane optuženog, sud je utvrdio sledeće:

Tokom NATO bombardovanja, dana 23. aprila 1999. godine, u oko 14 časova, u vinogradu u blizini grada Orahovca gde A. H. [redacted] i njegovi sinovi I. [redacted] H. [redacted] i S. [redacted] [redacted] poseduju imovinu, optuženi Sava Matic zajedno sa S. [redacted] G. [redacted] i dvoje Roma, svi obučeni u vojne uniforme i naoružani, sreli su ostecene stranke I. [redacted] [redacted], njegovog oca A. H. [redacted] njegovog brata S. [redacted] I. [redacted] koji su tamo obrezivali vinograd. U blizini se nalazila jedna rupa i optuženi i njegova grupa zeleti su da saznaju ko je iskopao tu rupu, optuženi i njegova grupa su inzistirali da je OVK iskopao tu rupu, i iz tog razloga Sava Matic, S. [redacted] G. [redacted] i dvoje Roma poceli su da maltretiraju sve ostecene stranke, zavezali su ruke ostecenih zicom za stupove u vinogradu i stalno su postavljali pitanje ostecenima ko je iskopao tu rupu. Usled teskog udaranja, osteceni H. [redacted] I. [redacted] se onesvestio, a druge ostecene su tukli tako da su zadobili modrice plave boje po telu. Prema iskazu svedoka H. [redacted] H. [redacted] a, plave modrice su nestale i on se oporavio nakon dve nedelje, bez ikakvih drugih posledica po zdravlje. Svedok H. [redacted] H. [redacted] je objasnio da su Sava Matic i ostali iz njegove grupe tukli ostecene sa oruzjem, ali nisu pucali na njih.

Branilac optuženog je rekao u završnoj reci da je S. [redacted] C. [redacted] bio aktivniji tokom incidenta.

Svedok H. [redacted] H. [redacted] je licno izjavio da nije otišao do lecnika jer je bio veoma uplasen da ce srpska policija i vojska [redacted] ubiju, te zbog tog razloga ne postoji lecnicki nalaz u spisima predmeta koji bi opisivali [redacted] povreda ostecenih.

Sudsko vece ovog suda, uzevsi u obzir gore pomenute dokaze, ustanovilo je da dana 23. aprila 1999. godine, optuzeni i njegova grupa su izvršili napad na pomenute članove porodice H [redacted] sto je imalo laksu telesnu povredu kao posledicu po zdravlje, ta posledica je izlecena nakon dve nedelje bez ikakvog lecnickog tretmana. Sudsko vece je ustanovilo da taj napad predstavlja krivicno delo lakse telesne povrede iz cl. 39. st. 2. Krivicnog zakona Kosova, koji se primenjuje po ukazu UNMIK-a, posto se radi o laksoj telesnoj povredi. Posto je ova povreda nanesena oruzjem koje moze da prouzrokuje tesku telesnu povredu, sudsko vece je ustanovilo da su pravne odredbe gore pomenutog krivicnog dela predvidjene cl. 39. st. 2. Krivicnog zakona Kosova, koji se primenjuje po ukazu UNMIK-a.

Pre svega, sud je uzeo u obzir da je zakonom predvidjena najveća kazna za gore pomenuto krivicno delo kazna zatvora u trajanju do 3 (tri) godine, te da je ovo krivicno delo izvršeno tokom vojnog sukoba i da je optuzeni dosada neosudjivan. Iz gore pomenutih razloga sud je odlucio da osudi optuzenog Savu Matic na kaznu zatvora u trajanju od dve godine. Na osnovu odredbe cl. 351. st. 1. tac. 6. ZKP vreme koje je optuzeni proveo u pritvoru od 27. decembra 1999. godine uracunava se u izrecenu kaznu, a prema optuzenom se produzava pritvor do pravosnaznosti presude.

Usled cinjenice da je optuzeni Sava Matic tokom incidenta u vinogradu koristio svoje oruzje da bi udarao zrtve po telu, na osnovu cl. 351. st. 1., tac. 5. ZKP, sudsko vece je donelo odluku da se oduzme oruzje snajper sa serijskim brojem E 12266 i 110 metaka.

Postoji tradicija ovde na Kosovu da ljude po selima zovu razlicitim imenima, tako da je A [redacted] H [redacted] ista osoba koju takodje zovu A [redacted] S [redacted] T [redacted] a I [redacted] A [redacted] H [redacted] je ista osoba kao i H [redacted] S [redacted] T [redacted]. Cak je i tokom sudjenja svedok S [redacted] Z [redacted] rekao isto kao i gore pomenuto u vezi sa imenima svedoka. Tokom glavnog pretresa, svedok je odgovorio na pitanje javnog tuzioca da je A [redacted] H [redacted] ista osoba koju zovu A [redacted] S [redacted] T [redacted] a I [redacted] A [redacted] H [redacted] je ista osoba koju zovu i H [redacted] S [redacted] T [redacted].

Okruzni javni tuzilac u Prizrenu u optuznici tereti optuzenog za ratni zlocin protiv civilnog stanovnistva iz cl. 142. st. 1. KZJ koji se primenjuje po ukazu UNMIK-a, a u svojoj završnoj reci javni tuzilac zatražio je od sudskog veca da osudi optuzenog jer je isti sprovodio naredbe da se prema nezasticenom civilnom stanovnistvu vrše napadi, uzrokovao patnju, necovecna postupanja, primenjivao mere zastrasivanja, mucenja, kidnapovanja, protivzakonita zatvaranja i protivzakonito odvodjenje stanovnistva u kampove na prinudni rad, protivzakonito unistavanje i prisvajanje u velikim razmerama imovine koje nije opravdano vojnim potrebama, palenje kuca i pljackanje pokretne imovine albanskog stanovnistva, te je time optuzeni prekršio pravila medjunarodnog prava.

Medjutim, javni tuzilac nije mogao da izvede dostatne dokaze na glavnom pretresu kojima bi dokazao gore pomenute optuzbe. U spisima predmeta ne postoji niti jedan dokaz kojim bi se dokazale optuzbe javnog tuzioca, kao sto su pljackanje, kidnapovanje, palenje. Javni tuzilac nije izveo niti jedan dokaz da je optuzeni ucestvovao ili izvršio gore pomenuta krivicna dela. Optuznica javnog tuzioca je sastavljena na nacin da se koriste opsti izrazi, a ne specifični dokazi za krivicna dela optuzenog.

U optuznici tuzilac navodi da je optuzeni Sava Matic ucestvovao u masakru u selu Velika Krusa gde su likvidirana 42 Albance. Javni tuzilac nije objasnio u svojoj optuznici gde se tacno desio masakr u Velikoj Krusi, nije predocio popis sa imenima zrtava, nije objasnio

30/

sta se desilo sa telima zrtava, nije mogao da objasni sta je tacno bila aktivnost optuzenog na mestu incidenta. Javni tuzilac je u svojoj optuznici predlozio sudskom vecu da ispita samo jednog svedoka u vezi masakra u Velikoj Krusi, posto se iskazi drugih svedoka ne odnose na masakr. Tokom glavnog pretresa, svedok A [redacted] Z [redacted] je izjavio da je posve siguran da optuzeni nije bio samo obican ucesnik u masakru vec vodja grupe policajaca koja je izvrсила masakr. Javni tuzilac navodi da su 42 lica ubijena u tom masakru, dok je svedok izjavio da su 22 ili 23 lica ubijena i da ih je troje prezivelo. Nadalje, svedok A [redacted] Z [redacted] je izjavio pred sudskim vecem da je posve siguran da je optuzeni bio komandant na licu mesta, ali istovremeno svedok nije bio u stanju da objasni zasto nije prepoznao optuzenog na fotografijama koje su mu pokazane tokom ispitivanja od strane policije UNMIK-a. Kada je dao iskaz policiji UNMIK-a dana 1. maja 2000. godine, svedok je izjavio: "Nisam siguran da mogu da identifikujem odgovorne za masakr. Ubice su imali podignute ovratnike i boje na licu; bilo je veoma tesko prepoznati njihova lica. Siguran sam da su bili policajci posto su nosili plavu kamuflaznu uniformu sa belom trakom vezanom oko epoleta. Nikada nisam prepoznao neke od tih policajaca. Kada mi je holandski KFOR pokazao slike rekao sam im da imam neke sumnje u vezi coveka koji je mozda bio prisutan na licu mesta. Ali nisam zeleo da ikoga optuzim, a da nisam posve siguran. Secam se policajca iz Orahovca koji se zvao I [redacted]."

Iskaz svedoka je donekle upitan usled cinjenice da nije mogao da prepozna optuzenog u kratkom vremenskom periodu nakon masakra, dok na glavnom pretresu, posle otprilike dve godine, tvrdi da moze da prepozna optuzenog. Javni tuzilac je na samom sudjenju predlozio da se ispitaju tri druga svedoka, a posle se odrekao prava da se sasluca jedan od njih, usprkos cinjenice da predloženi svedoci nisu bili ispitani tokom istraznog postupka, tokom sastavljanja dosjea.

Sudsko vece je pronaslo isto tako neobjasnijiv stav u iskazu svedoka J [redacted] D [redacted] kojeg je ispitala policija UNMIK-a dana 10. novembra 1999. godine i 8. maja 2000. godine, koji nikad nije pomenuo ime optuzenog Save Matica. Gore pomenuti svedok, tokom ispitivanja od strane policije UNMIK-a, je izjavio da je na fotografijama koje mu je pokazala policija UNMIK-a mogao da prepozna jednog od izvršilaca koji su ubili nekoliko ljudi iz njegovog sela Velika Krusa, i da je posle obavesten od strane policije UNMIK-a da je taj osumnjiceni A [redacted] K [redacted]. Veoma je cudno da je posle skoro dve godine mogao da prepozna optuzenog u sali suda. Iskustvo govori da bi bilo veoma neobicno da se izvršilac ne prepozna ubrzo nakon tako vaznog dogadjaja u zivotu vec da ga se prepozna nakon dve godine.

Takodje postoje brojne kontradikcije u iskazima svedoka J [redacted] D [redacted], A [redacted] Z [redacted] i S [redacted] G [redacted], koje su pomenuti svedoci dali pred sudskim vecem. Neke razlike mogu da se objasne razlicitom percepcijom svedoka. Svedok J [redacted] Z [redacted] je jedini koji je tvrdio da je video snajperistu ispred grupe Albanaca i da je taj snajperist pucao sa udaljenosti od 100 metara na grupu Albanaca. Sa druge strane, svedoci J [redacted] D [redacted] i S [redacted] G [redacted] nisu dali nikakve informacije o prisustvu snajperiste koji je pucao spreda na grupu Albanaca.

Svedok J [redacted] D [redacted] je izjavio da je posve siguran da je A [redacted] Z [redacted] bio u grupi, i da je bio zajedno sa njime i nakon prve i nakon druge podele grupe. Takodjer je izjavio da su on i A [redacted] Z [redacted] bili tako blizu jedan drugoga da su mogli da se dotaknu i da mu je zapravo A [redacted] Z [redacted] spasio zivot jer kada su srpski policajci pucali na grupu on ga je uhvatio za ruku i zadržao ga na tlu i rekao mu da ne ustaje jer ce da ga ubiju. S druge strane, prema iskazu A [redacted] Z [redacted], incident se desio navece, i on se nije udaljio sa lica mesta do 1 casa po ponoci. Napustio je mesto dogadjaja 7 casova posle incidenta. Posto se pazljivo kretao video je prijatelja S [redacted] C [redacted] a koji je isto preziveo i zajedno su odlucili da napuste mesto. Nakon nekoliko metara, i [redacted] I [redacted] su videli jos jednog prijatelja koji se zove

J. [redacted] [redacted] koji je bio ziv. Sudsko vece nije pronaslo nikakvo razumno objasnjenje u iskazima gore pomenutih svedoka. Takodje je protivno ljudskom iskustvu da bi netko ostao da lezi 7 casova na zemlji i pretvarao se da je mrtav a ima dovoljno vremena da proveru ko je osoba koja lezi do njega.

Sudsko vece sumnja da je srpska policija pocela da puca na grupu gore pomenutih svedoka dok se grupa u kojoj su bili zena i deca nalazila na udaljenosti od 500-600 metara od mesta dogadjaja jer bi ta udaljenost bila premala da se izbegne da ta grupa zena i dece ne cuje buku nastalu pucnjavom.

Prema iskazu svedoka J. [redacted] D. [redacted] incident se desio u vreme zalaska sunca ali je bilo dovoljno svetla, te su stoga oni (grupa Albanaca) mogli da vide grupu zena i dece na udaljenosti od 500-600 metara, i pozicija zena i dece je bila ispod njih. S obzirom na to, grupa zena i dece bila bi u stanju da vidi grupu muskaraca Albanaca koji su bili zrtve, kao i grupu srpskih policajaca sto bi imalo za posledicu da bi grupa zena i dece normalno smesta pokusala da potrazi pomoc za njihove muske clanove porodice. Ali nitko od svedoka nije izjavio da je grupa zena pokusala da potrazi bilo kakvu pomoc za napadnute muske clanove porodice. Nije moguće da netko gleda kako mu streljaju porodicu i da ne reagira.

Javni tuzilac nije mogao da da bilo kakvo objasnjenje vecu u vezi te bitne kontradikcije koju su naveli trojica glavnih svedoka, od kojih su dvojica bili predloženi u zadnjem momentu, te su stoga bili ključni svedoci na ciji je iskazima javni tuzilac uglavnom temeljio svoje optuzbe. U svojoj optuznici, javni tuzilac govori o 42 zrtve masakra u Velikoj Krusi, ali cak su i njegovi svedoci na sudjenju izjavili da je najveći broj zrtava mogao da bude 22 ili 23 lica, te stoga javni tuzilac nije izveo nikakve dokaze pred sudskim vecem o tome sta se desilo sa ostalim licima iz druge grupe niti je predocio sudskom vecu bilo kakve dokaze o tome da je optuzeni ucestvovao u bilo kakvim akcijama protiv druge grupe. Sudsko vece smatra da je ostalo nerešeno pitanje sta se desilo sa pripadnicima druge grupe, odnosno da li su oni bili streljani ili pusteni. Ne postoji popis sa imenima zrtava i nema objasnjenja u vezi leseva. Cak je i mesto incidenta ostalo neutvrđeno. Jedini dokaz koji je javni tuzilac predocio u vezi psiholoskog pritiska protiv albanskog stanovništva izvršenog od strane optuzenog je incident koji je opisao D. [redacted] A. [redacted], ali taj iskaz je takodje vrlo nekonzistentan posto je svedok objasnio da nakon incidenta koji se desio na cesti da je optuzeni dosao u kucu svedoka da bi ga pozvao da zajedno nesto popiju. Sudsko vece nije moglo da iskljuci mogućnost da su se svedok i optuzeni ponasali kao prijatelji, i da je to bila samo sala između njih, a ne prava pretnja.

Naposletku, postoje sumnje u vezi krivnje optuzenog koje se temelje na sledecim razmatranjima: Sava Matic je bio slobodan u svom gradu do decembra 1999. godine, ziveo je u svom komsiluku bez ikakvih problema i nije se vodio nikakav krivicni postupak protiv njega. Step en vaspitanja optuzenog i njegovo zanimanje portira koji je završio osnovnu skolu samo protivrece navodima protiv njega da je on bio policijski komandant grupe srpskih policajaca. Takodje nema dokaza da je on presao iz vojske u policiju. Na osnovu svih gore pomenutih elemenata sudsko vece smatra da u ovom slucaju nema dovoljno dokaza protiv optuzenog koji bi uverili sudsko vece da je optuzeni izvršio krivicno delo ratni zlocin protiv civilnog stanovništva iz cl. 142. st. 2 KZJ koji se primenjuje po ukazu UNMIK-a. Sudsko vece je uzelo u obzir princip "in dubio pro reo", te stoga sudsko vece nije glasalo u smislu presude da je optuzeni kriv za krivicno delo ratnog zlocina protiv civilnog stanovništva.

O PRITVORU

Sudsko vece je donelo resenje o produzenju pritvora protiv optuzenog do pravosnaznosti presude na osnovu cl. 353. st. 2. i cl. 191. st. 2. tac. 1. ZKP, posto postoji mogucnost da bi optuzeni mogao da pobjegne. Vreme koje je optuzeni proveo u pritvoru od 27. decembra 1999. godine uracunati ce se u izrecenu kaznu.

O MERI BEZBEDNOSTI

Na osnovu cl. 351. st. 1. tac. 5. ZKP sudsko vece je odlucilo da se oduzme oruzje snajper, serijski broj E 12266 i 110 metaka.

O TROSKOVIMA KRIVICNOG POSTUPKA

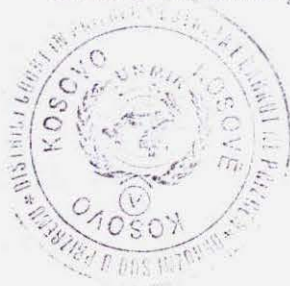
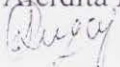
Sudsko vece je odlucilo da optuzeni treba da plati sve troskove krivicnog postupka i na ime pausala iznos od 100 DM, sve u roku 1 (jednog) meseca po pravosnaznosti presude.

Sudsko vece je vecinom glasova odlucilo da je optuznica prema kojoj se optuzeni tereti ne sadrzava dovoljno dokaza da bi optuzenog osudilo za krivicno delo ratni zlocin protiv civilnog stanovnistva iz cl. 142. st. 1. KZJ koji se primenjuje po ukazu UNMIK-a.

OKRUZNI SUD U PRIZRENU, K.br. 48/2000

Dana 29.01.2001.godine

Zapisnicar
Aferdita Bucaj

Predsednik sudskog veca
Daniel Gruta

PRAVNI LEK: Protiv ove presude moze se izjaviti zalba Vrhovnom sudu Kosova u Pristini, preko ovoga suda, u roku od 15 dana od dana prijema iste.